

Minister Klimatu i Środowiska

DOP-ZP.050.4.2025.RR
3811414.15289399.12325561
Warszawa, 12-06-2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na zapytanie poselskie Posłanki Małgorzaty Tracz oraz grupy Posłów z 20 maja 2025 r. w sprawie całkowitego zakazu fajerwerków (K10ZAP2482), przedstawiam poniżej stanowisko w sprawie.

Ad. 1 Czy Ministerstwo uważa obecnie obowiązujące przepisy za wystarczające w kwestii ochrony ludzi, zwierząt oraz środowiska naturalnego przed negatywnym wpływem fajerwerków? Jeśli nie — czy Ministerstwo przychyliła się do wprowadzenia całkowitego zakazu fajerwerków?

Wyroby pirotechniczne zaliczają się do kategorii produktów stwarzających podwyższone ryzyko dla życia i zdrowia ludzi, a także dla mienia oraz środowiska naturalnego. Z tego względu przepisy prawa Unii Europejskiej, w tym zwłaszcza Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/29/UE z dnia 12 czerwca 2013 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do udostępniania na rynku wyrobów pirotechnicznych¹ (dalej „Dyrektywa”), przewidują odnoszące się do nich obowiązki i ograniczenia. Implementację Dyrektywy do polskiego porządku prawnego stanowią natomiast ustawa z dnia 21 czerwca 2002 r. o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego² (dalej ustawa o MWC), a także wydane na jej podstawie rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 3 czerwca 2016 r. w sprawie wymagań bezpieczeństwa dla wyrobów pirotechnicznych³.

Dyrektywa wprowadziła dla wyrobów pirotechnicznych widowiskowych podział na klasy F1–F4. Jednocześnie, w art. 4 ust. 2 dopuściła przyjmowanie przez państwa członkowskie środków uzasadnionych względami porządku publicznego, bezpieczeństwa, zdrowia i ochrony lub ochrony środowiska, służących zakazowi lub ograniczeniu posiadania, używania lub sprzedaży ludności wyrobów pirotechnicznych widowiskowych o niskim i średnim stopniu zagrożenia (klasy F2 i F3).

Wyroby pirotechniczne widowiskowe o wysokim stopniu zagrożenia (F4) mogą być - zgodnie z art. 62c ustawy o MWC - udostępnione na rynku przez producentów, importerów

¹ Dz.Urz.U.E.L Nr 178, str. 27

² Dz.U. z 2022 r. poz. 2378

³ Dz.U. z 2016 r. poz. 818

i dystrybutorów wyłącznie osobom posiadającym wiedzę specjalistyczną, które uzyskały zaświadczenie potwierdzające przygotowanie zawodowe (art. 20 ust. 1 ustawy o MWC) i tylko takie osoby mają prawo używać wyroby pirotechniczne tej klasy. Pozostałe wyroby pirotechniczne widowiskowe są dostępne w wolnej sprzedaży, jednak dostęp do nich został ograniczony dla osób niepełnoletnich. Ustawodawstwo polskie przewiduje w tym zakresie ograniczenia dalej idące, niż wynikałoby to z Dyrektywy, ponieważ zakaz sprzedaży obejmuje nie tylko wyroby o średnim (F3), ale i o niskim stopniu zagrożenia (F2), o czym stanowi art. 65 ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2019 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym⁴.

W celu minimalizacji zagrożenia dla zdrowia i życia ludzkiego, mienia oraz środowiska każdy rodzaj takiego wyrobu przed wprowadzeniem do obrotu musi być poddany procedurze oceny zgodności z wymaganiami bezpieczeństwa, przeprowadzonej przez uprawniony do tego podmiot (tj. jednostkę notyfikowaną). Indywidualni użytkownicy wyrobów pirotechnicznych lub organizatorzy pokazów ogni sztucznych muszą bezwzględnie przestrzegać wymagań bezpieczeństwa wynikających z instrukcji obsługi oraz z informacji na temat warunków bezpieczeństwa przy użytkowaniu takich wyrobów.

Zgodnie z art. 62 ustawy o MWC wprowadzane do obrotu, wyroby pirotechniczne podlegają kontroli organów nadzoru rynku w zakresie spełniania przez te wyroby wymagań, o których mowa w tej ustawie, oraz kontroli w zakresie niezgodności formalnych w odniesieniu do tych wyrobów. W odniesieniu do wyrobów pirotechnicznych klas F1-F4 kontrolę taką prowadzą wojewódzcy inspektorzy Inspekcji Handlowej.

W kontekście przeciwdziałania nagannym zjawiskom związanym z użytkowaniem wyrobów pirotechnicznych w sposób zakłócający porządek publiczny, naruszający zasady współżycia społecznego oraz wywołujący dyskomfort dla ludzi i zwierząt wskazać trzeba również na praktykę wprowadzenia czasowych ograniczeń w zakresie używania wyrobów pirotechnicznych, np. poza sylwestrem, przez wiele miast i gmin na podstawie art. 40 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym⁵. Analogiczne uprawnienia przysługują również właściwym miejscowo wojewodom na podstawie art. 60 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie⁶, czy też radom powiatów na podstawie art. 40-42 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym⁷.

Jeżeli decyzją wojewody, rady powiatu lub rady gminy zostały wprowadzone przepisy porządkowe ustanawiające zakaz używania wyrobów pirotechnicznych we wskazanym czasie, to osoby nieprzestrzegające tego zakazu, a więc niestosujące się do przepisów prawa miejscowego w określonym zakresie, popełniają wykroczenie, o którym mowa w art. 54 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń⁸.

Nawet jeśli na danym terenie nie uchwalono przepisów porządkowych o czasowym zakazie używania wyrobów pirotechnicznych, osoby, które używają takich wyrobów w sposób zakłócający porządek publiczny, naruszający zasady współżycia społecznego oraz wywołujący dyskomfort dla ludzi i zwierząt mogą odpowiadać za następujące wykroczenia:

⁴ Dz.U. z 2023 r. poz. 1743

⁵ Dz.U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.

⁶ Dz.U. z 2025 r. poz. 428

⁷ Dz.U. z 2024 r. poz. 107 ze zm.

⁸ Dz.U. z 2025 r. poz. 734

- art. 51 – zakłócanie hałasem spokoju, porządku publicznego oraz spoczynku nocnego,
- art. 52 § 1 – udział w zgromadzeniu w sytuacji posiadania przy sobie m.in. wyrobów pirotechnicznych,
- art. 83 – nieostrożne obchodzenie się m.in. z materiałami wybuchowymi, a więc także wyrobami pirotechnicznymi,
- art. 107 – złośliwe niepokojenie innej osoby,
- art. 145 – zaśmiecanie miejsca dostępnego dla publiczności, co może mieć miejsce na przykład w przypadku pozostawiania resztek po zużytych wyrobach pirotechnicznych.

Biorąc pod uwagę powyższe, należy uznać, że obowiązujące przepisy stanowią wystarczającą regulację w kontekście zapewnienia bezpieczeństwa ludzi. Wypadki związane z używaniem wyrobów pirotechnicznych nie wynikają z wadliwych przepisów. Ich głównym powodem jest nieprzestrzeganie przez użytkowników wymagań bezpieczeństwa, a w szczególności niestosowanie się do ograniczeń i zastrzeżeń wynikających z instrukcji obsługi. Do poprawy sytuacji w powyższym zakresie przyczynić mogłaby się lepsza egzekucja istniejących przepisów oraz edukacja konsumencka. Odrębną kwestią jest natomiast zagadnienie ochrony zwierząt i ochrony środowiska, która w obecnym stanie prawnym opiera się na lokalnych przepisach porządkowych. Zasadne jest zatem rozważenie stopnia i sposobów jej zwiększenia w ramach projektowanych zmian prawnych rangi ustawowej. W modelu demokratycznego państwa prawnego władza publiczna musi jednak ostrożnie i proporcjonalnie wyznaczać granice dla ludzkiej wolności. Stąd też całkowity i generalny zakaz pirotechnicznych wyrobów widowiskowych może być oceniany jako nadmierna ingerencja w prawa i wolności – także w kontekście swobody prowadzenia działalności gospodarczej.

Ad. 2 Jakie stanowisko zajmuje Ministerstwo wobec propozycji zmian zawartych w obywatelskim projekcie ustawy „Stop łańcuchom, pseudohodowlom i bezdomności zwierząt” (druk nr 700), w kontekście ochrony ludzi, zwierząt oraz środowiska naturalnego przed negatywnym wpływem fajerwerków?

Na wstępie pragnę podkreślić, że Ministerstwo Klimatu i Środowiska z uwagą przyjmuje propozycje zmian legislacyjnych mające na celu ochronę środowiska.

Złożony do Sejmu: 14 grudnia 2023 r. jako efekt inicjatywy społecznej projekt ustawy „Stop łańcuchom, pseudohodowlom i bezdomności zwierząt” (druk nr 700) postuluje w zakresie materiałów pirotechnicznych postuluje całkowity zakaz używania fajerwerków klasy F2 i F3, nie przewidując wyłączeń dla przedsiębiorców, jednostek naukowych ani pokazów pirotechnicznych.

Ministerstwo dostrzega istotne problemy zdrowotne, środowiskowe i społeczne, które wynikają z niekontrolowanego lub nieodpowiedzialnego używania wyrobów pirotechnicznych, w szczególności kategorii F2 i F3. W świetle dostępnych danych oraz licznych głosów ze strony obywateli, samorządów, organizacji społecznych i służb ratowniczych, uzasadniona jest potrzeba ograniczenia skali oddziaływania fajerwerków na ludzi, zwierzęta oraz środowisko.

Jednocześnie Ministerstwo przychyliła się do stanowiska, które w sposób zrównoważony łączyłoby ochronę dobra wspólnego z poszanowaniem wolności obywatelskich oraz

faktycznej możliwości egzekucji przepisów. W tym kontekście obywatelski projekt ustawy, zawarty w druku nr 700, wprowadza daleko idące i natychmiastowe ograniczenia, które mogą rodzić trudności zarówno interpretacyjne, jak i praktyczne – zwłaszcza w odniesieniu do braku jakichkolwiek wyjątków odnoszących się do pirotechnicznych materiałów widowiskowych, w tym także dla podmiotów profesjonalnych. Postulowany zakaz mógłby być postrzegany jako nadmierna ingerencja w zwyczaje (zwłaszcza sylwestrowe). Nawet jeśli zostałby uchwalony, bez możliwości jego realnego egzekwowania mógłby pozostać fikcyjny. Mógłby również skutkować potencjalnym wzmocnieniem szarej strefy i importu nielegalnych wyrobów. Ponadto, zakaz taki mógłby napotkać na trudności natury konstytucyjnej związane z ograniczeniem swobody podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej przez przedsiębiorców zajmujących się wytwarzaniem, obrotem lub organizowaniem pokazów.

Dążenie do ograniczenia użycia fajerwerków w przestrzeni publicznej jest słuszne i pożądane, jednak powinno odbywać się w sposób etapowy, uwzględniający: stopniowe wycofywanie fajerwerków z użycia konsumenckiego (w szczególności F3), rozwój alternatywnych form świętowania (np. pokazy laserowe, świetlne), wzmocnienie kompetencji gmin w zakresie możliwości ustanawiania lokalnych zakazów i stref ochronnych oraz wprowadzenie norm środowiskowych i dźwiękowych w odniesieniu do publicznych pokazów pirotechnicznych.

Ministerstwo pozostaje otwarte na dalsze prace legislacyjne w tym obszarze oraz na współpracę z wnioskodawcami, środowiskami eksperckimi i społecznymi w celu wypracowania regulacji, które będą nie tylko celowe, ale również skuteczne i akceptowalne społecznie.

Ad. 3 Jak Ministerstwo planuje chronić obywateli, zwierzęta oraz środowisko przed szkodliwym działaniem petard, zawartych w nich substancji toksycznych oraz hałasem, zanieczyszczeniem i uszczerbkami na zdrowiu, a nawet utratą życia związanych z wykorzystywaniem fajerwerków?

Ministerstwo w pełni dostrzega zagrożenia wynikające z niewłaściwego lub nadmiernego używania wyrobów pirotechnicznych. Ocenia zatem jako słuszne kierunkowe działania legislacyjne zmierzające do stopniowego ograniczania użycia fajerwerków kategorii F2 i F3 przez osoby fizyczne, szczególnie w przestrzeni publicznej, umożliwienia gminom skutecznego wprowadzania lokalnych zakazów i ograniczeń, zwłaszcza w pobliżu rezerwatów, schronisk, szpitali, szkół i gospodarstw, wprowadzenia regulacji dotyczących poziomu emisji hałasu i zanieczyszczeń w kontekście pokazów pirotechnicznych oraz promowania alternatywnych form świętowania, takich jak pokazy laserowe, świetlne lub multimedialne.

Ministerstwo uważnie przygląda się również procedowanym obecnie w Parlamencie pracom legislacyjnym odnoszącym się do zagadnienia pirotechnicznych środków widowiskowych, uczestnicząc w procesie przygotowania stanowisk Rządu odnoszących się do tych projektów. Obecnie opracowywany jest projekt stanowiska Rządu do poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt (druk nr 350) wraz z autopoprawką. Celem projektu jest wprowadzenie do porządku prawnego instrumentów pozwalających radom gmin na ustanawianie ograniczeń i zakazów w stosowaniu fajerwerków i petard, tj. wyrobów pirotechnicznych widowiskowych zaliczanych do grupy materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego - klasy F2 i F3, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 21 czerwca 2002 r. o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego. Jednocześnie procedowany jest projekt stanowiska Rządu do poselskiego

projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz ustawy o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego (druk nr 729). Celem projektu jest wprowadzenie do porządku prawnego zakazu w stosowaniu fajerwerków i petard tj. wyrobów pirotechnicznych widowiskowych zaliczanych do grupy materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego - klasy F3.

Ministerstwo deklaruje otwartość na dalszą współpracę z parlamentem, organizacjami społecznymi i ekspertami w celu stworzenia ram prawnych, które skutecznie zredukują ryzyka związane z wykorzystywaniem fajerwerków, przy zachowaniu zasady proporcjonalności i wykonalności proponowanych środków.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Mikołaj Dorożala
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/